

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านการเมือง การปกครอง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ต้องอาศัยการศึกษาของประชาชนในประเทศเป็นปัจจัยสำคัญ เนื่องจากการศึกษาช่วยเสริมสร้างความรู้ ความคิด ทักษะ และทัศนคติ ช่วยให้มีมนุษย์รู้จักตนเอง สังคม และสภาพแวดล้อม สามารถแก้ปัญหาและพัฒนาสังคมให้เจริญก้าวหน้า ดังที่ ธารง บัวศรี ได้กล่าวถึงความสำคัญของการศึกษาว่า "เป็นเครื่องมือในการพัฒนากำลังคนและความเป็นปึกแผ่นของสังคม อันเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการพัฒนาประเทศ"¹

เนื่องจากประเทศไทยจัดการประถมศึกษาเป็นการศึกษาภาคบังคับ ประชาชนคนไทยส่วนใหญ่จึงได้รับการศึกษาเพียงระดับประถมศึกษา² ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า การจัดการประถมศึกษาเป็นกระบวนการทางการศึกษาที่มีความสำคัญต่อผู้เรียนและการพัฒนาประเทศชาติอย่างยิ่ง เพราะมุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับความรู้และพัฒนาการขั้นพื้นฐาน อันจะนำไปสู่การเรียนรู้และการปฏิบัติในระดับสูงขึ้นไป ผู้เรียนจะได้รับการหล่อหลอมบุคลิกภาพ การปลูกฝังทัศนคติและค่านิยมที่ดีงาม ตลอดจนฝึก

¹ ธารง บัวศรี, "แนวความคิดทางการศึกษาของจอห์น ดิวอี้," รายงานการประชุมทางวิชาการครั้งที่ 1 (กรุงเทพมหานคร : กรมสามัญศึกษา, 2510), หน้า 143.

² ภิญโญ สาร, หลักการศึกษ (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์สุภา, 2521), หน้า

การเผชิญและแก้ปัญหาต่าง ๆ ด้วยการวิเคราะห์หาวิธีที่ช่วยลดด้วยเหตุผล ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเติบโต อยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข และเป็นกำลังสำคัญของชาติอย่างสัมภาคภูมิ¹ ซึ่งแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 ได้ระบุความมุ่งหมายของการประถมศึกษาไว้ว่า

การศึกษาระดับประถมศึกษา เป็นการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถขั้นพื้นฐาน และสามารถคงสภาพอ่านออกเขียนได้ คิดคำนวณได้ มีความสามารถประกอบอาชีพตามควรแก่วัย และความสามารถได้ และสามารถดำรงตนเป็นพลเมืองดีในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย ที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข²

โรงเรียนประถมศึกษาเป็นสถาบันที่ให้การศึกษแก่เยาวชนไทย เพื่อให้บรรลุตามความมุ่งหมายดังกล่าวข้างต้น ดังที่ กวี รัชชยัน กล่าวไว้ว่า "โรงเรียนประถมศึกษาเป็นองค์การทางสังคมที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้การศึกษาแก่เยาวชน ถ่ายทอดวัฒนธรรมและให้บริการทางวิชาการแก่สังคม"³ โรงเรียนประถมศึกษาเป็นหน่วยงานที่มีความสำคัญที่สุด เพราะเป็นหน่วยงานที่ต้องนำนโยบายและจุดมุ่งหมายไปสู่การปฏิบัติ งานของโรงเรียนประถมศึกษาแบ่งได้เป็น งานสอน งานนิเทศ งานบริหาร งานบริการ และงานเกี่ยวกับนักเรียน⁴ และในหน้าที่เป็นองค์ประกอบของโรงเรียน วิจิตร ศรีสอ้าน จำแนกได้เป็น 3 ส่วน คือ

¹ มาถนพ ภาอิติวิไลธรรม, "สัมรรถภาพของครูประถมศึกษาที่สังคมต้องการในจังหวัดสกลนคร และนครพนม," เอกสารทางวิชาการวิทยาลัยครูสกลนคร (สกลนคร : แผนกบริการการศึกษา วิทยาลัยครูสกลนคร, 2520), หน้า 1.

² กระทรวงศึกษาธิการ, แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ไชนีตีโตโปรดักชั่น, 2520), หน้า 4.

³ กวี รัชชยัน, "งานวิจัยเกี่ยวกับงานบริหารการศึกษา ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด และเทศบาล," วารสารสภาการศึกษาแห่งชาติ 12 (ธันวาคม 2520 - มกราคม 2521) : 58.

⁴ Robert G. Owens and others, Administering Change in Schools (Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice-Hall, 1976), P. 143.

1. องค์ประกอบทางวิชาการ
2. องค์ประกอบทางด้านพฤติกรรม
3. องค์ประกอบทางด้านสิ่งแวดล้อม¹

เนื่องจากโรงเรียนประถมศึกษามีหน้าที่สำคัญคือให้ความรู้ในด้านวิชาการแก่ผู้เรียน งานวิชาการสดได้ว่าเป็นงานหลักของโรงเรียน มิลเลอร์ (Miller) กล่าวถึงความสำคัญของงานวิชาการว่า

งานวิชาการเป็นหัวใจของโรงเรียน และที่สำคัญที่สุดได้แก่ การจัดโปรแกรมการสอน และการปฏิบัติตามโปรแกรมที่วางไว้ รวมทั้งการวัดผลเพื่อประเมินคุณภาพการเรียนการสอนของครูและนักเรียน ตลอดจนการให้บริการเกี่ยวกับงานสอน เพื่อให้การเรียนการสอนดำเนินไปด้วยดีนั้น เป็นหน้าที่ของโรงเรียนซึ่งจะละเลยเสียมิได้²

วิจิตร ศรีสอ้าน ได้กล่าวถึงความสำคัญของงานวิชาการในฐานะองค์ประกอบหนึ่งของโรงเรียนไว้ว่า

องค์ประกอบทางวิชาการเป็นองค์ประกอบหลัก เพราะเหตุว่าโรงเรียนได้รับมอบหมายจากสังคม ให้มีหน้าที่พัฒนาคนให้สมบูรณ์ขึ้น ให้มีความรู้แล้วสามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้ เป็นผู้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีระบบค่านิยมที่ดี ที่เหมาะสมสำหรับการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม ดังนั้นองค์ประกอบที่สำคัญก็คือองค์ประกอบที่จะส่งเสริมในด้านพัฒนาบุคคลให้เป็นไปตามแนวที่สังคมต้องการ³

¹ วิจิตร ศรีสอ้าน, "บทบาทของผู้บริหารในการปรับปรุงส่งเสริมงานวิชาการ," วารสารสภาการศึกษาแห่งชาติ 11 (สิงหาคม - กันยายน 2520) : 64.

² Van Miller, The Public Administration of American School Systems (New York : The Macmillan Company, 1965), P. 175.

³ วิจิตร ศรีสอ้าน, "บทบาทของผู้บริหารในการปรับปรุงส่งเสริมงานวิชาการ," หน้า 67 - 68.

จะเห็นได้ว่างานวิชาการ เป็นงานที่มีความสำคัญและถือเป็นความรับผิดชอบสูงสุดของผู้บริหารโรงเรียน ดังที่ สตูปส์ และจอห์นสัน (Stoops and Johnson) กล่าวว่า งานวิชาการเป็นงานหลักของโรงเรียน ส่วนงานด้านอื่น ๆ เป็นองค์ประกอบที่ช่วยให้การบริหารงานวิชาการดำเนินไปด้วยดีเท่านั้น¹ เพราะงานวิชาการเป็นการพัฒนาคนโดยตรง และเป็นงานสร้างเสริมคุณสมบัตินี้พึงประสงค์แก่ผู้เรียนตามที่สังคมและประเทศชาติต้องการ

เมื่อพิจารณาถึงคุณภาพของการประถมศึกษา จะเห็นว่ายังมีปัญหาอยู่มาก กล่าวคือคุณภาพอยู่ในระดับต่ำ และปัญหาที่สำคัญที่สุดก็คือปัญหาความแตกต่างในด้านคุณภาพของการศึกษา โดยคุณภาพของการศึกษาประจำบาลอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าของหน่วยงานอื่นที่จัดการศึกษาระดับเดียวกันนี้อย่างมาก จะเห็นได้จากอัตราการตกซ้ำชั้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในปีการศึกษา 2520 อัตราการตกซ้ำชั้นของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดร้อยละ 16.51 แต่นักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษามีอัตราการตกซ้ำชั้นเพียงร้อยละ 5.52²

ปัญหาคุณภาพการศึกษาดังกล่าวนี้อาจมีสาเหตุสำคัญ ๆ หลายประการ จากการสำรวจความต้องการด้านวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดนราธิวาส พบว่า โรงเรียนประถมศึกษาที่มีความพร้อมด้านหลักสูตรน้อย โรงเรียนประถมศึกษาส่วนใหญ่มีปัญหาด้านการผลิตสื่อการเรียน เนื่องจากขาดงบประมาณ และได้รับบริการด้านวัสดุและสื่อการเรียนจากหน่วยงานต่าง ๆ น้อยมาก

¹ Emery Stoops and Russell E. Johnson, Elementary School Administration (New York : McGraw-Hill Book Co., 1967), P. 176.

² ประยูร ศิริประคำรณ, "แนวโน้มของการบริหารประถมศึกษา การพิจารณาและสำรวจสำคัญของระบบ," ประชาศึกษา 32 (ตุลาคม 2523) : 5 - 6

ความช่วยเหลือที่โรงเรียนต้องการเรียงตามลำดับได้คือ การจัดหาและการผลิตสื่อการเรียน การใช้สื่อการเรียน เทคนิควีดิทัศน์ เอกสารหลักสูตร และการประเมินผลการเรียน¹

จะเห็นได้ว่าปัญหาและความต้องการดังกล่าวข้างต้น ล้วนแต่เป็นองค์ประกอบทางวิชาการซึ่งมีผลต่อการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษาเป็นอันมาก

จากผลการวิจัยงานบริหารการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ ซึ่งทำการวิจัยโดยผู้บรรณสันทรักุณา² สันทรานิ สงวนนาม³ คง โพธิ์บัณฑิต⁴ และสมังคร หนูไพโรจน์⁵ ตามลำดับ ได้สรุป

¹ วิทยา บุญล้อม และ แนม ฮิงหงค์, "การสำรวจความต้องการด้านวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดนราธิวาส," วิจัยสันเทศ (กรุงเทพมหานคร : กองวิจัยการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2523), หน้า 7 - 8.

² ผู้บรรณ สันทรักุณา, "งานบริหารการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคเหนือ" (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต แผนกวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519), หน้า 213.

³ สันทรานิ สงวนนาม, "งานบริหารการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคกลาง" (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต แผนกวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518), หน้า 177 - 178.

⁴ คง โพธิ์บัณฑิต, "งานบริหารการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ" (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต แผนกวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519), หน้า 175.

⁵ สมังคร หนูไพโรจน์, เรือโท, "งานบริหารการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคใต้" (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต แผนกวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518), หน้า 209 - 210.

ปัญหาไว้ว่า มีโรงเรียนประถมศึกษาจำนวนมากที่ประสบปัญหาการบริหารงานวิชาการ ได้แก่ จำนวนครูไม่เพียงพอกับจำนวนชั้นเรียน และจำนวนนักเรียน ครูมีวุฒิต่ำ ไม่ตั้งใจสอน ขาดความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน ครูสอนโดยใช้วิธีบรรยาย ยึดตำราเรียนเป็นหลัก หลักสูตรและเนื้อหาวิชาไม่สอดคล้องกับสภาพความเป็นอยู่ในท้องถิ่น การวัดผลไม่ได้ปฏิบัติอย่างจริงจัง ขาดความเป็นธรรม และได้รับความช่วยเหลือจากศึกษานิเทศก์น้อยมาก

นอกจากปัญหาการบริหารงานวิชาการ ซึ่งมีผลต่อคุณภาพของการจัดการประถมศึกษาแล้ว ขนาดของโรงเรียนก็เป็นองค์ประกอบสำคัญที่มีผลต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียนมาก จากผลการวิจัยประสิทธิภาพของโรงเรียนประถมศึกษา ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ พบว่า ขนาดของโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียนสูงสุด โดยมีความสัมพันธ์กับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .0001¹ ทั้งนี้เพราะโรงเรียนขนาดใหญ่มีอุปกรณ์การเรียนการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวกครบ มีครูเพียงพอ นักเรียนมาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดี และส่วนใหญ่ก็ตั้งอยู่ในเมืองหรือในชุมชนที่เจริญ ซึ่งตรงข้ามกับโรงเรียนขนาดเล็กที่มีปัญหาสำคัญ ๆ ได้แก่ ครูไม่ครบชั้น ขาดวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ นักเรียนส่วนใหญ่มีฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดี ขาดเรียนบ่อย ซึ่งปัญหาเหล่านี้มีส่วนทำให้ประสิทธิภาพของโรงเรียนประถมศึกษาต่ำด้วย²

¹ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, รายงานการวิจัยประสิทธิภาพโรงเรียนประถมศึกษา : องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษา (กรุงเทพมหานคร : เอร่าวิชาการพิมพ์, 2520), หน้า 46.

² สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, การบริหารโรงเรียนประถมศึกษา : สัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียนครั้งที่ 1 ในจังหวัดสระบุรี และจังหวัดอุบลราชธานี (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2521), หน้า 1.1

สภาพทั่วไปและปัญหาของจังหวัดสกลนคร

จังหวัดสกลนครเป็นจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย เขตการปกครองแบ่งออกเป็น 12 อำเภอ 3 กิ่งอำเภอ มีประชากรทั้งหมด 836,269 คน¹ พลเมืองส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทางเกษตรกรรม

หมู่บ้านในชนบทส่วนใหญ่เป็นหมู่บ้านขนาดเล็ก เนื่องจากราษฎรอพยพเข้ามาทำมาหากินในที่รกร้างว่างเปล่าและในเขตป่าสงวนแห่งชาติ โรงเรียนที่ตั้งอยู่ในหมู่บ้านเหล่านี้เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก บางแห่งเป็นโรงเรียนสาขาทำให้เป็นอุปสรรคต่อการกระจายทรัพยากรทางการศึกษาและการลงทุนทางการศึกษา มีผลให้ประสิทธิภาพของโรงเรียนต่ำ²

ผู้ปกครองนักเรียนส่วนใหญ่ทำการเกษตรกรรมเป็นอาชีพหลัก มีรายได้น้อย หันความรู้ต่ำ ความเข้าใจเกี่ยวกับการศึกษา และความเอาใจใส่ส่งเสริมบุตรหลานของตนมีน้อย นับเป็นสาเหตุประการสำคัญสืบเนื่องไปถึงปัญหาคุณภาพของนักเรียนและปัญหาการขาดเรียนของนักเรียน ทำให้ผลการเรียนของนักเรียนต่ำ มีนักเรียนสอบตกซ้ำชั้นเป็นจำนวนมากในแต่ละปี และในปีการศึกษา 2523

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹ เจริญ การุญ, ปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการศึกษาประจำบาล จังหวัดสกลนคร (สกลนคร : ส่วนการศึกษา องค์การบริหารส่วนจังหวัด, 2522), หน้า 3.

² เรื่องเดียวกัน, หน้า 23.

มีนักเรียนที่สอบตกและไม่ได้เข้าสอบ ซึ่งต้องเรียนซ้ำชั้นในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหาร ส่วนจังหวัดลพบุรี จำนวน 7,869 คน คิดเป็นร้อยละ 5.71 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด¹

นอกจากนี้ปัญหาเกี่ยวกับความปลอดภัยก็เป็นปัญหาสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการปรับปรุงคุณภาพการศึกษา โรงเรียนในท้องที่กั้นตารและห่างไกลบางหมู่บ้านในหลาย ๆ อำเภอภาคครูไปบรรจุ (ทำ) การสอนไม่ได้ เนื่องจากเป็นเขตศกคามของผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ จึงทำให้มีครูไม่ครบชั้นเรียน เป็นปัญหาต่อการจัดการเรียนการสอนเป็นอันมาก

จากผลการวิจัยและปัญหาต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา ซึ่งจัดเป็นหน้าที่สำคัญของครูใหญ่ในอันที่จะดำเนินการ เพื่อพัฒนาเยาวชนของชาติให้เติบโตเป็นพลเมืองดีที่สังคมและประเทศชาติต้องการ โดยจะทำการศึกษา ปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดลพบุรี และเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานวิชาการของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา ตามความแตกต่างของขนาดของโรงเรียน และตามความแตกต่างของประเภทของครูใหญ่ ซึ่งจะทำได้ข้อมูลที่สำคัญเป็น ในการพิจารณาปรับปรุงการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วน จังหวัดลพบุรีให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น อันจะเป็นผลต่อการพัฒนากำลังคนของประเทศชาติในการให้ การศึกษาแก่ประชาชนคนไทยต่อไป โดยได้กำหนดปัญหาการวิจัยไว้ว่า

การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดลพบุรี มีปัญหาในด้านใดบ้าง มากน้อยเพียงใด ครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาด กลาง และขนาดเล็ก มีปัญหาการบริหารงานวิชาการแตกต่างกันหรือไม่ และครูใหญ่โรงเรียนประถม ศึกษาที่มีประสบการณ์ในการเป็นครูใหญ่แตกต่างกัน มีปัญหาในการบริหารงานวิชาการแตกต่างกันหรือไม่

¹ สำนักงานส่วนการศึกษา, รายงานผลการสอบไล่ประจำปีการศึกษา 2522 โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดลพบุรี (ลพบุรี : สำนักงานส่วนการศึกษา, 2523), หน้า 2.

ความมุ่งหมายในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดลพบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานวิชาการของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา ตามสภาพความแตกต่างของขนาดของโรงเรียน และประสบการณ์ในการเป็นครูใหญ่

สมมติฐานการวิจัย

จากการศึกษาทฤษฎีการบริหารการศึกษา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการศึกษา และการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา จึงกำหนดสมมติฐานในการวิจัยดังนี้

1. ครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก มีปัญหาการบริหารงานวิชาการแตกต่างกัน
2. ครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาที่มีประสบการณ์ในการเป็นครูใหญ่ต่างกัน มีปัญหาการบริหารงานวิชาการแตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ตัวอย่างประชากร คือครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดลพบุรี ที่ปฏิบัติงานในปีการศึกษา 2523 จำนวน 165 คน
2. การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา โดยศึกษาจากความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพที่ปฏิบัติจริง และปัญหาเกี่ยวกับกระบวนการบริหารที่สนับสนุนงานวิชาการ หลักสูตรและเอกสารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลการศึกษา การนิเทศการศึกษาและการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ตลอดจนอุปสรรคที่ทำให้เกิดปัญหาการบริหารงานวิชาการ และข้อเสนอแนะของครูใหญ่

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นครอบคลุมปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา
2. ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย ถือว่าเป็นตัวแทนของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดลพบุรี

ความจำกัดของการวิจัย

ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ ได้มาจากตัวอย่างประชากรที่เป็นครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดลพบุรี เท่านั้น ซึ่งอาจไม่ครบถ้วนหรือตรงกับปัญหาของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดอื่น ๆ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาหนังสือ วารสาร เอกสาร และงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน
2. สร้างแบบสอบถามฉบับชั่วคราวเป็นแบบเลือกตอบ แบบมาตราส่วนประเมินค่า แบบเรียงลำดับข้อ และแบบปลายเปิด โดยแบ่งเป็น 4 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ของผู้ตอบและข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียน ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน ตอนที่ 3 เป็นปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน และตอนที่ 4 เป็นอุปสรรคที่ทำให้เกิดปัญหาการบริหารงานวิชาการ
3. นำแบบสอบถามฉบับชั่วคราวไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน พิจารณาแก้ไขปรับปรุงรูปแบบเนื้อหา และการใช้ภาษา
4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดลพบุรี ที่ไม่ใช่ตัวอย่างประชากร จำนวน 20 คน แล้วนำข้อมูลที่นำมาปรับปรุงแบบสอบถามให้เป็นฉบับสมบูรณ์

5. นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างประชากร ได้แก่ ครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร จำนวน 165 คน เป็นครูใหญ่โรงเรียนขนาดใหญ่ 30 คน ขนาดกลาง 62 คน และขนาดเล็ก 73 คน โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบแยกประเภท จากโรงเรียนขนาดใหญ่ 41 โรง ขนาดกลาง 176 โรง และขนาดเล็ก 368 โรง

6. วิเคราะห์ข้อมูล

6.1 ทดสอบค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานวิชาการของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก หากพบความแตกต่างระหว่างความเห็น จึงทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc Comparison) ด้วยวิธีทดสอบแบบนิวแมนเคิลส์ (Newman Keuls Test)

6.2 ทดสอบค่าที (t-test) เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานวิชาการของครูใหญ่ที่มีประสบการณ์ในการเป็นครูใหญ่มาก และครูใหญ่ที่มีประสบการณ์ในการเป็นครูใหญ่น้อย

7. สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล อภิปรายผล และเสนอแนะ

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการสอนให้มีประสิทธิภาพที่สุด

โรงเรียนประถมศึกษา หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร ที่เปิดทำการสอนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 4 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 หรือชั้นเด็กเล็ก - ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในปีการศึกษา 2523

โรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่ หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษาที่มีจำนวนนักเรียนมากกว่า 500 คน¹

โรงเรียนประถมศึกษาขนาดกลาง หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษาที่มีจำนวนนักเรียน 250 - 500 คน²

โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษาที่มีจำนวนนักเรียนน้อยกว่า 250 คน³

ประสบการณ์ในการ เป็นครูใหญ่ หมายถึง จำนวนปีที่ครูใหญ่ปฏิบัติงานในหน้าที่ครูใหญ่ ครูใหญ่ที่มีประสบการณ์ในการ เป็นครูใหญ่มาก หมายถึง ครูใหญ่ที่ได้ปฏิบัติงานในหน้าที่ครูใหญ่เป็นเวลาเกิน 5 ปี

ครูใหญ่ที่มีประสบการณ์ในการ เป็นครูใหญ่น้อย หมายถึง ครูใหญ่ที่ได้ปฏิบัติงานในหน้าที่ครูใหญ่ตั้งแต่ 5 ปีลงมา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

1. ได้ทราบปัญหาของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ
2. เป็นแนวทางสำหรับครูใหญ่และผู้บริหารการศึกษา ในการปรับปรุงการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น
3. เป็นแนวทางสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดอบรม เรื่องการบริหารงานวิชาการของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา

1,2,3 กองการประถมศึกษา, กรมสามัญศึกษา, กระทรวงศึกษาธิการ, รายงานวิจัยการเปรียบเทียบวิธีการประเมินมาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษาแบบเก่ากับแนวใหม่ (เนนทบุรี : โรงพิมพ์สถานส่งเสริมการศึกษากะสิริ, 2520), หน้า 14.